

Feedback op de punten die het Europees Parlement in zijn resolutie over het Jaarverslag 2020 van de ECB aanvoert

Tijdens een speciale zitting van de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement op 14 april 2021 presenteerde de vicepresident van de ECB het Jaarverslag 2020 van de ECB.¹ Op 14 februari 2022 woonde de president van de ECB de plenaire vergadering van het Europees Parlement over het jaarverslag bij.² De volgende dag nam het Parlement een resolutie aan over het Jaarverslag 2020 van de ECB (hierna 'de resolutie').³

De toezending van het Jaarverslag 2021 van de ECB aan het Europees Parlement is voor de ECB de gelegenheid om feedback te geven op de in de resolutie van het Parlement geformuleerde punten.⁴

1 Monetair beleid

Wat betreft de in de resolutie besloten oproep aan de ECB om de hoge inflatiecijfers nauwlettend te volgen en actie te ondernemen om voor stabiele prijzen te zorgen, blijft de ECB vastbesloten haar inflatiedoel van 2% te verwezenlijken. De monetairbeleidsbeslissingen van de ECB blijven gericht op het bereiken van prijsstabiliteit op middellange termijn. De oorlog in Oekraïne treft de economie in het eurogebied hard en hierdoor is de onzekerheid aanzienlijk toegenomen. De invloed van de oorlog op de economie hangt af van het verloop van het conflict, het effect van de al getroffen sancties en van eventuele nieuwe maatregelen. De inflatie is aanzienlijk gestegen en blijft ook de komende maanden hoog, vooral als gevolg van de scherpe stijging van de energiekosten. De gegevens die sinds maart beschikbaar zijn gekomen, hebben de verwachting van de Raad van Bestuur versterkt dat de netto activa-aankopen uit hoofde van het programma voor de aankoop van activa (asset purchase programme – APP) moeten worden beëindigd in het derde kwartaal. Het monetair beleid zal gekalibreerd blijven worden aan de hand van data, rekening houdend met de ontwikkeling van onze beoordeling van de vooruitzichten. De ECB staat klaar om al haar instrumenten binnen haar mandaat, zo nodig flexibel, aan te passen om ervoor te zorgen dat de inflatie zich op middellange termijn op onze doelstelling van twee procent stabiliseert.

¹ Zie de [website](#) van de ECB.

² Zie de [website](#) van de ECB.

³ De tekst van de aangenomen resolutie is beschikbaar op de [website](#) van het Europees Parlement.

⁴ De feedback strekt zich niet uit tot de kwesties die in de resolutie van het Europees Parlement over de bankenunie aan de orde zijn gesteld. Die kwesties worden besproken in het [Jaarverslag van de ECB over haar toezichtswerkzaamheden](#). De feedback op de resolutie over de bankenunie wordt later dit jaar gepubliceerd.

Met betrekking tot de genoemde waarborging en bewaking van de noodzaak, geschiktheid en evenredigheid van haar monetairbeleidsmaatregelen geldt dat de ECB deze aspecten systematisch beoordeelt bij haar besluiten over het monetair beleid. Hierbij analyseert de ECB of de monetairbeleidsmaatregelen doeltreffend en doelmatig zijn met het oog op het bereiken van prijsstabiliteit, wat de voordelen en mogelijke neveneffecten van de maatregelen zijn, evenals hoe ze in de loop van de tijd met elkaar in wisselwerking staan en tegen elkaar opwegen. Dit is met name belangrijk met het oog op het gebruik van andere monetairbeleidsinstrumenten dan de standaard beleidsrentes. De uitkomst van de beoordeling kan invloed hebben op zowel de intensiteit van deze maatregelen als het ontwerp ervan, die kunnen worden aangepast om mogelijke neveneffecten te beperken of tegen te gaan.⁵

Met betrekking tot het in de resolutie genoemde effect van de lage rente op bedrijven, op prikkels om te hervormen en investeren, en op pensioen- en verzekeringsstelsels, houdt de ECB bij de bovengenoemde evenredigheidsbeoordeling rekening met alle relevante aspecten die verband houden met de reële economie en het financiële stelsel. De monetairbeleidsinstrumenten van de ECB worden voortdurend gemonitord om ervoor te zorgen dat ze in verhouding staan tot het verwezenlijken van de wettelijke doelstelling, vooral aangezien de neveneffecten op het financiële stelsel en daarbuiten kunnen toenemen naarmate het lagerenteklimaat langer aanhoudt.

Wat betreft de doeltreffendheid van de monetairbeleidsinstrumenten van de ECB, met inbegrip van de invloed van de gerichte langerlopende herfinancieringstransacties (targeted longer-term refinancing operations – TLTRO's) op de reële economie, met name op kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), is het monetair beleid van de ECB zo afgesteld dat de liquiditeit alle economische sectoren bereikt. Dankzij de TLTRO's kunnen banken in het eurogebied over financiering beschikken tegen zeer aantrekkelijke tarieven, mits ze hun kredietverlening aan de reële economie voortzetten, wat vooral in zeer onzekere tijden belangrijk is. Al met al zijn er voldoende aanwijzingen dat de TLTRO's zeer doeltreffend zijn geweest. De financieringslasten van banken zijn verlicht en de bancaire kredietverlening aan bedrijven en huishoudens is bevorderd. Daarbij is onder meer liquiditeit verstrekt aan micro-ondernemingen en zelfstandigen, die doorgaans voor hun kredietbehoeften afhankelijk zijn van banken.⁶ Tijdens de pandemie is de doeltreffendheid van de maatregelen door micro- en macroprudentiële maatregelen en begrotingssteun, met name overheidsgaranties en moratoria, vergroot. De ECB heeft in april 2020 een doelgericht pakket ter versoepeling van de onderpandseisen geïntroduceerd, speciaal gericht op leningen aan kleinere bedrijven, waaronder zelfstandigen, en particulieren.⁷ Ter

⁵ De ECB heeft bijvoorbeeld hypotheekleningen aan huishoudens uitgesloten van de TLTRO's, om zo het risico te beperken dat door kredietverstrekking een onhoudbare stijging van de huizenprijzen wordt aangewakkerd. Een ander voorbeeld betreft het tweeledig systeem voor de vergoeding van aangehouden overliquiditeit, dat werd ingevoerd om het effect van negatieve rentetarieven op de transmissie van het monetair beleid via de banksector tegen te gaan.

⁶ Zie voor meer informatie ook '[TLTRO III and bank lending conditions](#)', *Economisch Bulletin*, nr. 6, ECB, 2021.

⁷ Zie het [persbericht](#), 'ECB announces package of temporary collateral easing measures', ECB, 7 april 2020.

ondersteuning van die kredietverstrekking kunnen banken leningen aan deze groepen financieren door gebruik te maken van de gunstige voorwaarden van de TLTRO's. Al deze monetairbeleidsmaatregelen zijn erop gericht een gunstig financieringsklimaat te helpen behouden, en zo kmo's meer financiële ruimte te geven en financieel schokbestendiger te maken. De ECB blijft de financieringsvoorwaarden voor kmo's nauwlettend volgen, met name in het kader van de halfjaarlijkse ECB-enquête naar de toegang van ondernemingen tot financiering (SAFE).⁸

Met betrekking tot de acceptatie van Griekse overheidsobligaties in het kader van het aankoopprogramma voor door de publieke sector uitgegeven schuldbewijzen (public sector purchase programme – PSPP) merkt de ECB op dat de kredietkwaliteit van Griekse overheidsobligaties in de afgelopen jaren gestaag is verbeterd, maar nog niet de drempel heeft bereikt om voor het PSPP in aanmerking te komen. De acceptatie van Griekse overheidsobligaties voor het PSPP is afhankelijk van een beslissing die de Raad van Bestuur neemt op basis van een aantal overwegingen, waaronder risicobeheer. Hoewel er tot dusver geen Griekse overheidsobligaties zijn aangekocht in het kader van het PSPP, heeft het accommoderende monetaire beleid van de ECB aanzienlijk bijgedragen tot een versoepeling van de financiële voorwaarden in Griekenland, zoals blijkt uit de historisch lage rente die banken Griekse huishoudens en niet-financiële ondernemingen in rekening brengen.⁹ De ECB blijft sterk aanwezig in de markt voor Griekse overheidsobligaties doordat ze de aflossingen van in het kader van het pandemie-noodaankoopprogramma (pandemic emergency purchase programme – PEPP) aangehouden schuldpapier herinvesteert. Op grond van een ontheffing komen verhandelbare, door de Griekse overheid uitgegeven schuldbewijzen hiervoor in aanmerking. De ECB blijft alle vervallen aflossingen van de aangehouden PEPP-effecten ten minste tot eind 2024 herinvesteren. Bovendien, als er risico's voor de soepele transmissie van het monetaire beleid naar de Griekse economie worden waargenomen, kan de ECB de PEPP-herinvesteringen voor jurisdicties flexibel aanpassen om eventuele ongewenste marktfragmentatie tegen te gaan.¹⁰ Tot slot worden Griekse overheidsobligaties tijdelijk aanvaard als onderpand voor krediettransacties van het Eurosysteem, en dit blijft het geval zolang de herinvestering in Griekse overheidsobligaties in het kader van het PEPP voortduurt.¹¹

2 Inflatiedoelstelling en -meting

Met betrekking tot de nieuwe inflatiedoelstelling van de ECB en de verwijzing in de resolutie naar het ontbreken van een rekenkundige referentie in de definitie, is de ECB van mening dat prijsstabiliteit het best wordt gehandhaafd

⁸ Zie de 'Survey on the access to finance of enterprises', ECB-website.

⁹ Zie voor meer informatie over de financiële voorwaarden in Griekenland ook de brief over het monetaire beleid van de ECB-president aan de heer Dimitrios Papadimoulis, lid van het Europees Parlement, 4 februari 2022.

¹⁰ Zie de monetairbeleidsbeslissingen, ECB, 16 december 2021.

¹¹ Zie het persbericht, 'ECB announces timeline to gradually phase out temporary pandemic collateral easing measures', ECB, 24 maart 2022.

door op middellange termijn te streven naar een inflatiedoelstelling van twee procent. Deze kwantitatieve formulering van de prijsstabiliteitsdoelstelling is eenvoudig, duidelijk en gemakkelijk te communiceren en draagt derhalve naar verwachting bij tot een betere verankering van de inflatieverwachtingen. De focus op de middellange termijn is belangrijk om recht te doen aan de onzekerheden die het inflatieproces en de transmissie omgeven. Via monetair beleid kan de inflatie op korte termijn niet perfect beheerst worden, aangezien de transmissie van dit beleid naar de economie en de inflatie met variabele vertragingen plaatsvindt. De definitie van 'middellange termijn' is niet vastgelegd. De tijdsperiode valt niet noodzakelijkerwijs samen met het einde van de periode die door de door medewerkers opgestelde projecties wordt bestreken. In plaats daarvan voorziet de definitie in de flexibiliteit om de oorsprong van schokken te beoordelen en tijdelijke schokken te negeren die vanzelf kunnen verdwijnen. Dit geldt ook voor schokken die tot beleidsafwijkingen leiden, doordat ze de inflatie en de productie tijdelijk in verschillende richtingen doen bewegen (zoals bij aanbodschokken).¹²

Wat het opnemen van door de eigenaar bewoonde huisvesting (owner-occupied housing – OOH) in de geharmoniseerde index van consumptieprijsen (harmonised index of consumer prices – HICP) betreft, merkt de ECB op dat Eurostat en de nationale bureaus voor de statistiek momenteel, in nauw contact met het Europees Stelsel van centrale banken (ESCB), bespreken hoe OOH stapsgewijs in de HICP kan worden opgenomen, in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad van Bestuur. Zoals uiteengezet in de nieuwe monetairbeleidsstrategie van de ECB, beschouwt de Raad van Bestuur de nettoaankoopbenadering als de voorkeursmethode voor het opnemen van OOH in de HICP. In deze benadering wordt rekening gehouden met de prijsveranderingen in de uitgaven in verband met de aankoop van woningen die nieuw zijn voor de sector huishoudens, evenals prijsveranderingen in uitgaven in verband met het bezit van door de eigenaar bewoonde woningen (inclusief appartementen en flats). Er is een routekaart gepresenteerd met concrete stappen voor de volledige opname van OOH in de HICP.¹³ De desbetreffende prijsindices, de HICP en de prijsindex van door de eigenaar bewoonde woningen (owner-occupied housing price index – OOHPI) worden ontwikkeld, samengesteld en verspreid door het Europees Statistisch Systeem (ESS), dat uit Eurostat en de nationale bureaus voor de statistiek van de EU-lidstaten bestaat. Het ESS is derhalve bevoegd te besluiten over de wijze waarop gevolg moet worden gegeven aan de vereisten van de Raad van Bestuur. Wat het effect op de HICP betreft, blijkt uit een voorlopige analyse van ECB-medewerkers dat de inflatiecijfers op basis van de HICP gecombineerd met de

¹² Zie voor meer informatie ook 'The ECB's price stability framework: past experience, and current and future challenges', *Occasional Paper Series*, nr. 269, ECB, september 2021.

¹³ Zie voor meer informatie paragraaf 3 van 'An overview of the ECB's monetary policy strategy', ECB, juli 2021, en de [toespraak](#) van president Christine Lagarde bij de hoorzitting van de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement, 15 november 2021.

OOHPI in de afgelopen tien jaar niet sterk verschillen van de cijfers op basis van de HICP zonder kosten in verband met OOH.¹⁴

Met betrekking tot het adequaat meten van de consumptieve bestedingen is de ECB van mening dat opname van OOH in de HICP tot een betere weergave van de consumptieprijsinflatie zou leiden. Tegelijkertijd wordt erkend dat het complex is om de consumptiecomponent af te zonderen. De huidige HICP

omvat de daadwerkelijke uitgaven voor woninghuur evenals de lopende kosten die eigenaren en huurders maken.¹⁵ Het belangrijkste deel van de OOH-kosten voor huishoudens – woningaankopen en uitgaven in verband met het bezit van een woning of de geraamde kosten van het wonen in een door de eigenaar bewoonde woning – is echter niet in de HICP begrepen. De prijsontwikkelingen met betrekking tot de huizenmarkt worden derhalve niet volledig in de HICP meegenomen.

Tegelijkertijd is het belangrijk om op te merken dat de HICP, overeenkomstig de juridische basis ervan, uitsluitend consumptieve bestedingen mag omvatten en dat investeringen derhalve zijn uitgesloten. Het is echter een gecompliceerde kwestie, zowel conceptueel als technisch, om de consumptiecomponent afzonderlijk te bepalen.¹⁶ Het afzonderen van de consumptiecomponent in OOHPI's moet grondig worden onderzocht, aangezien er nog geen algemeen aanvaarde en overtuigende aanpak bestaat.¹⁷ Om uiteindelijk een breed geaccepteerde benadering tot stand te brengen, zijn er nog nadere analytische werkzaamheden nodig, die het ESS, het ESCB en andere geïnteresseerde internationale organisaties eventueel gezamenlijk kunnen uitvoeren. Dit is op zijn beurt een eerste voorwaarde om een officiële HICP te kunnen samenstellen waarin OOH is opgenomen. Op dit moment is het te vroeg voor concrete verwachtingen over hoe en wanneer vooruitgang op dit gebied kan worden geboekt. Daarnaast dient ook vooruitgang te worden geboekt met betrekking tot de tijdigheid en frequentie van de OOHPI alvorens OOH in de HICP kan worden opgenomen.

¹⁴ Uit de analyse blijkt dat een prijsindexcijfer waarin de HICP en de OOHPI worden gecombineerd, tot inflatiecijfers leidt die cyclischer zijn dan de huidige HICP-inflatiecijfers. In de periode 2012-2020 waren de verschillen van beperkte omvang, namelijk maximaal -0,3 procentpunt en +0,3 procentpunt, en gemiddeld +0,1 procentpunt. Zie voor meer informatie '[Owner-occupied housing and inflation measurement](#)', *Economisch Bulletin*, nr. 1, ECB, 2022. In het artikel wordt ook toegelicht wat de kenmerken en het onderliggende statistische concept van de gecombineerde HICP- en OOHPI-index zijn en hoe de index wordt samengesteld. Ook wordt ingegaan op de voortgang die moet worden geboekt om OOH uiteindelijk in de HICP te kunnen opnemen.

¹⁵ De lopende kosten omvatten materiaal en diensten voor kleine reparaties, verzekeringen in verband met de woning, elektriciteit, gas en andere brandstoffen, watervoorziening, verwijdering van afvalwater en het ophalen van afval.

¹⁶ Een bijzondere uitdaging bij het invoeren van de nettoaankoopbenadering voor de HICP is gelegen in het tweeledige karakter van woningen: op het eerste oog kan de aankoop van een woning worden beschouwd als een investering in een actief. Kopers kunnen echter verschillende intenties hebben: ze kunnen de woning alleen gebruiken voor investeringsdoeleinden (door de woning te verhuren) of ze kunnen deze primair voor consumptie gebruiken (door als eigenaar de woning te bewonen). Omdat de eigenaar-bewoner in de loop der tijd ook voordeel heeft bij een eventuele waardeverhoging van de woning, wordt de woning zowel voor investerings- als consumptiedoeleinden gebruikt.

¹⁷ Tot dusver is tijdens de beraadslagingen geoordeeld dat de aankoop van grond waarop een door de eigenaar bewoonde woning staat, als investeringscomponent kan worden aangemerkt, ook in verband met het feit dat de waarde van de grond niet daalt wanneer hij wordt gebruikt. Er kan echter ook worden gesteld dat de aankoop van het bouwwerk ook een investering is. In de nationale rekeningen wordt de aankoop van zowel de grond als het bouwwerk aangemerkt als investering. Bij toepassing van een op de nationale rekeningen gebaseerde aanpak zouden de OOH-uitgaven in verband met de woningaankoop dus niet tot de consumptie worden gerekend.

Wat betreft het nieuwe actieplan en de gedetailleerde routekaart van de ECB voor maatregelen op het vlak van klimaatverandering die gericht zijn op een verdere integratie van klimaataspecten in haar beleidskader¹⁸, merkt de ECB op dat de uitvoering op schema ligt en de overeengekomen mijlpalen voor 2022 haalbaar zijn. Deze omvatten een gedetailleerd plan voor

informatieverschaffingsvereisten in het onderpandkader en bij activa-aankopen, een proefstresstest van de balans van het Eurosysteem en voorstellen om het kader voor het aankoopprogramma voor door de bedrijvensector uitgegeven schuldbewijzen (corporate sector purchase programme – CSPP) aan te passen. Sommige delen van de uitvoering van het actieplan zijn gedeeltelijk afhankelijk van, maar bieden ook ondersteuning aan, de voortgang met relevante beleidsmaatregelen en initiatieven van de EU op het gebied van de informatieverschaffing en rapportage over duurzaamheid. Dit betekent dat elk uitstel bij de inwerkingtreding van de relevante wetgeving, zoals de richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD), waarschijnlijk ook van invloed zal zijn op het tijdschema van de overeenkomstige maatregelen van de ECB. De ECB wijst erop dat het noodzakelijk is de CSRD snel vast te stellen en ten uitvoer te leggen en roept de medewetgevers op ervoor te zorgen dat bij het bepalen van de inwerkingtreding, de ingangsdatum van de rapportage en de onder de richtlijn vallende entiteiten voldoende recht wordt gedaan aan het fundamentele belang van de richtlijn.

Naast het actieplan houden de ECB en het Eurosysteem al op veel gebieden rekening met klimaatverandering. Zo koopt de ECB in het kader van de activa-aankoopprogramma's regelmatig groene obligaties, en ze neemt klimaatrisico's mee in haar due diligence procedures voor de aankoop van bedrijfsobligaties. Op het gebied van financiële stabiliteit en banktoezicht heeft de ECB in september 2021 de methodologie en uitkomsten van haar klimaatstresstest voor de hele economie gepubliceerd¹⁹, en ECB-Banktoezicht heeft in januari 2022 zijn klimaatstresstest gelanceerd.²⁰ Bovendien heeft de ECB in het kader van de toezichtsprioriteiten voor 2022-2024 de blootstelling aan klimaat- en milieurisico's aangemerkt als een belangrijke kwetsbaarheid.²¹ Tot slot helpt de oprichting van het Centrum Klimaatverandering van de ECB om de interne expertise te benutten en de klimaatagenda van de ECB vorm te geven.²²

Met betrekking tot het aankoopprogramma van de ECB voor door de bedrijvensector uitgegeven schuldbewijzen (corporate sector purchase programme – CSPP) en het beginsel van marktneutraliteit, merkt de ECB op dat aan dit onderwerp wordt gewerkt. In actiepunt 9 van de routekaart voor maatregelen op het vlak van klimaatverandering bij monetairbeleidstransacties heeft

¹⁸ Zie het [persbericht](#), 'ECB presenteert actieplan om klimaatverandering in aanmerking te nemen bij haar monetairbeleidsstrategie', ECB, 8 juli 2021.

¹⁹ Zie het [persbericht](#), 'Firms and banks to benefits to early adoption of green policies, ECB 's economy-wide climate stress test', ECB, 22 september 2021.

²⁰ Zie het [persbericht](#), 'ECB-Banktoezicht start met klimaatrisicostresstest 2022', ECB, 27 januari 2022.

²¹ Zie '[ECB-Banktoezicht – toezichtsprioriteiten voor 2022-2024](#)', ECB, 7 december 2021.

²² Zie het [persbericht](#) 'ECB sets up climate change centre', ECB, 25 januari 2021.

de ECB uiteengezet dat ze vastbesloten is om het kader voor de verdeling van de aankopen van bedrijfsobligaties aan te passen en hierin klimaataspecten mee te nemen, zulks in overeenstemming met haar mandaat.²³ Als onderdeel van de aanpassing worden de criteria voor uitgevende instellingen in overeenstemming gebracht met ten minste de EU-wetgeving tot uitvoering van het klimaatakkoord van Parijs. Zoals uiteengezet in actiepunt 4 zal de ECB beoordelen of haar aankoopcriteria mogelijke biases bevatten, waarbij ook rekening wordt gehouden met potentiële marktinefficiënties. De beoordeling dient als input voor de ontwikkeling van mogelijke alternatieven. In overeenstemming met de routekaart en volgens schema wordt gewerkt aan de ontwikkeling van concrete voorstellen om het CSPP-kader tegen medio 2022 aan te passen. De invoering ervan is gepland voor eind 2022.

Wat betreft het verzoek aan de ECB in de resolutie om de werkzaamheden ter verhoging van het aandeel van groene obligaties in haar portefeuille te versnellen, merkt de ECB op dat haar thematische beleggingsstrategie in haar eigenmiddelenportefeuille heeft geleid tot een stijging van het aandeel van groene obligaties naar 7,6 % in 2021. De ECB koopt groene effecten rechtstreeks op de secundaire markt en via een belegging in het beleggingsfonds van in euro's luidende groene obligaties voor centrale banken (EUR BISIP G2), waarmee de Bank voor Internationale Betalingen in januari 2021 is gestart. De ECB is voornemens dit aandeel de komende jaren verder te vergroten, waarbij ze rekening dient te houden met enkele uitdagingen die voortvloeien uit het passieve beheer van de eigenmiddelenportefeuille van de ECB en de vrij geringe liquiditeit van groene obligaties op de secundaire markten. De ECB kan geen overheidsschuldinstrumenten op de primaire markt aankopen als gevolg van het verbod op monetaire financiering dat is opgenomen in artikel 123 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Wat betreft het opnemen van klimaatrisico's in het onderpandkader van de ECB, merkt de ECB op dat ze werkt aan het in aanmerking nemen van relevante klimaatrisico's bij de evaluatie van de kaders voor waardering en risicobeheersing in verband met activa die door tegenpartijen als onderpand worden ingezet bij krediettransacties van het Eurosysteem. De ECB zal vereisten inzake informatieverschaffing voor activa van de private sector invoeren als nieuw toelatingscriterium of als basis voor een gedifferentieerde behandeling van onderpand en aankopen van activa. De ECB merkt op dat er wordt gewerkt aan de aankondiging van een gedetailleerd plan in 2022, maar dat bij de uitvoering van dit initiatief rekening zal worden gehouden met het beleid en de initiatieven van de EU op het vlak van informatieverschaffing inzake ecologische duurzaamheid, zoals hierboven besproken. Tot slot merkt de ECB op dat haar actieplan ook een versterking van het risicobeoordelingsvermogen inhoudt. Als onderdeel daarvan zal de ECB in 2022 starten met klimaatstresstests voor de balans van het Eurosysteem en beoordelen of de erkende kredietbeoordelaars in het kredietbeoordelingskader van het Eurosysteem de nodige informatie hebben verschaft over de manier waarop ze klimaatrisico's in hun creditratings meenemen. Bovendien zal de ECB

²³ Zie het [persbericht](#), 'Gedetailleerde routekaart voor maatregelen op het vlak van klimaatverandering', ECB, 8 juli 2021.

minimumnormen opstellen voor de opname van klimaatrisico's in haar interne ratings.

De ECB erkent het belang van samenwerking met internationale netwerken en de dialoog met het maatschappelijk middenveld. De ECB is actief en nauw betrokken bij de werkzaamheden van het netwerk van centrale banken en toezichthouders voor vergroening van het financiële stelsel (NGFS)²⁴ en levert als onderdeel van haar adviesfunctie krachtens de EU-verdragen belangrijke input voor de beleidsagenda van de EU.²⁵ De ECB is ook lid van het platform voor duurzame financiering, en waarnemer bij het comité voor duurzaamheidsverslaggeving van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Op internationaal niveau heeft de ECB haar krachtige steun uitgesproken voor de agenda voor duurzame financiering en klimaatrisico's in internationale fora, waaronder de G7²⁶ en de BIB²⁷. In Europees verband heeft de ECB bijgedragen aan het netwerk voor duurzame financiering van de Europese Bankautoriteit (EBA) en aan de EBA-subgroepen over transparantie en rapportage. De ECB is ook actief betrokken bij interinstitutionele netwerken om informatie en best practices met betrekking tot het interne milieubeheersysteem van de deelnemende instellingen uit te wisselen.²⁸ Wat de dialoog met het maatschappelijk middenveld betreft, waardeert de ECB ten zeerste de sleutelrol van maatschappelijke organisaties bij het vergroten van het bewustzijn in verband met klimaatverandering en hun bijdrage aan het debat over beleidsmaatregelen die binnen het mandaat van de ECB vallen.²⁹ De rol van de ECB bij de aanpak van de klimaatverandering was het onderwerp van een op 13 januari 2022 gehouden seminar voor maatschappelijke organisaties³⁰, en de ECB is voornemens in de toekomst meer seminars te organiseren over klimaatonderwerpen.

Met betrekking tot het verzoek in de resolutie om de inspanningen op te voeren om klimaataspecten in de dagelijkse werkzaamheden van de ECB op te nemen, merkt de ECB op dat ze in 2021 heeft besloten haar organisatorische milieudoelstellingen voor 2030 af te stemmen op de doelstelling van het klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde te beperken tot

²⁴ In 2021 heeft de ECB een aanzienlijke bijdrage geleverd aan alle werkstromen van het NGFS (microprudentieel en toezicht, macrofinancieel, opschaling van groene financiering, dichten van gegevenshiaten, en onderzoek) en de juridische taskforce.

²⁵ In 2021 heeft de ECB adviezen gepubliceerd over wetsvoorstellen op gebieden die onder de bevoegdheid van de ECB vallen, zoals het voorstel voor een richtlijn inzake verslaggeving over duurzaam ondernemen en het voorstel voor een verordening betreffende Europese groene obligaties. Bovendien heeft de ECB deelgenomen aan besprekingen over dit onderwerp in EU-fora, zoals bijeenkomsten van de Ecofin-Raad, de Eurogroep en relevante comités en werkgroepen, alsmede uitwisselingen met het Europees Parlement.

²⁶ Met name in de G7, de G20, de hernieuwde Sustainable Finance Working Group van de G20 en het Data Gaps Initiative van de G20.

²⁷ De ECB heeft bijgedragen aan de Task Force on climate-related financial risks van het Bazels Comité voor banktoezicht en actief deelgenomen aan de drie werkstromen van de Raad voor financiële stabiliteit die gewijd zijn aan klimaatkwesties.

²⁸ Voorbeelden daarvan zijn de Interinstitutional Environmental Management Group (GIME), die instellingen en organen van de Europese Unie omvat, en het Environmental Network of Central Banks (ENCB), waarin Europese nationale centrale banken informatie uitwisselen over elkaars prestaties en bewustmakingsacties in verband met milieu.

²⁹ Zie voor meer informatie 'Civil society seminar series', ECB.

³⁰ Directielid Frank Elderson en het hoofd van het Centrum Klimaatverandering van de ECB, Irene Heemskerk, hebben vertegenwoordigers van 15 maatschappelijke organisaties ontmoet en besproken hoe de ECB klimaat- en milieuaspecten in haar werk integreert.

1,5 graad boven het niveau van het pre-industriële tijdperk.³¹ Tegelijk gaat de ECB haar gerapporteerde koolstofvoetafdruk ruimer afbakenen, waardoor effecten in de waardeketen zichtbaarder zullen worden. De uitgebreide afbakening zal worden bekendgemaakt in de milieuverklaring van de ECB voor 2022, samen met het geactualiseerde milieubeheerprogramma, dat de doelstellingen en geplande maatregelen van de ECB bevat om de bovengenoemde overkoepelende milieudoelstellingen te bereiken. In overeenstemming met de oproep die het Europees Parlement in de resolutie van vorig jaar heeft gedaan, heeft de ECB in het Jaarverslag 2021 bovendien een nieuw hoofdstuk opgenomen met een samenvatting van haar benadering van thema's in verband met ecologische, sociale en bestuurlijke duurzaamheid (environmental, social and governance – ESG). Deze thema's werden aan de hand van een materialiteitsbeoordeling geselecteerd.³² Tot slot is de ECB sinds 2010 aangesloten bij het Europees milieubeheer- en milieuauditsysteem (Eco-Management and Audit Scheme - EMAS) en gecertificeerd in overeenstemming met de ISO 14001-norm, in een voortdurend streven om milieuaspecten beter in haar interne processen te integreren.

4

Digitale euro, betalingsdiensten, crypto's en cyberbeveiliging

In de resolutie wordt de ECB verzocht ervoor te zorgen dat de digitale euro tegemoetkomt aan de verwachtingen van het publiek. De ECB is het ermeê eens dat de digitale euro moet voldoen aan de betalingsbehoeften van de burgers. Het hoofddoel van een digitale euro is de toegang van het publiek tot en de volledige bruikbaarheid van centralebankgeld in een steeds digitaal wordende economie te handhaven. Maar om dat doel te bereiken, moeten mensen de digitale euro kunnen en willen gebruiken. In de onderzoeksfase worden dan ook de gebruiksmogelijkheden onderzocht die een digitale euro moet bieden en die prioriteit moeten krijgen, zodat de digitale munt wordt wat hij moet worden: een risicovrije, toegankelijke en efficiënte vorm van digitaal centralebankgeld. Tijdens de onderzoeksfase gaat de ECB ook actief in gesprek met allerlei belanghebbenden, onder wie burgers en handelaren, via specifieke enquêtes en focusgroepen.³³ Tot slot wordt het cruciaal om de Europese autoriteiten en instellingen, die binnen hun eigen mandaat en onafhankelijkheid opereren, op een lijn te brengen. Na de geboekte vooruitgang tijdens de onderzoeksfase blijft de ECB daarom nauw samenwerken met het Europees Parlement en werk maken van regelmatige uitwisseling van informatie over de digitale euro met de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement.³⁴

Wat betreft de verwijzingen naar de werking van TARGET2 en de cyberbeveiliging van de ECB, monitort de ECB samen met het Eurosysteem de

³¹ Zie de 'Actualisering van de milieuverklaring van de ECB 2021', ECB.

³² Zie paragraaf 43 van de resolutie van het Europees Parlement van 10 februari 2021 over de Europese Centrale Bank – jaarverslag 2020 (2020/2123(INI)).

³³ Zie het persbericht, 'ECB publishes report on payment preferences as part of digital euro investigation phase', ECB, 30 maart 2022.

³⁴ Zie de brief van Fabio Panetta aan Europarlementslid Irene Tinagli over het besluit van de Raad van Bestuur van de ECB om te starten met de onderzoeksfase van een project voor een digitale euro, 14 juli 2021.

tijdige voltooiing van het actieplan dat de Raad van Bestuur in december 2021 heeft goedgekeurd om gevolg te geven aan aanbevelingen naar aanleiding van de incidenten die zich in 2020 voordeden. In 2021 zijn reeds maatregelen uitgevoerd om gevolg te geven aan verschillende aanbevelingen. De meeste resterende maatregelen worden uiterlijk eind 2022 ten uitvoer gelegd.³⁵ De marktdeelnemers worden hiervan op de hoogte gehouden. Op het vlak van cyberbeveiliging is in 2018 overeenstemming bereikt over een aantal verbeteringen van de cyberweerbaarheid van TARGET2. Deze verbeteringen zijn inmiddels volledig geïmplementeerd.³⁶ Later in 2022 worden verdere verbeteringen op het vlak van cyberweerbaarheid doorgevoerd. Tegelijk stimuleert de ECB, als onderdeel van haar oversightfunctie, actief de cyberweerbaarheid van Europese financiëlemarktinfrastructuren (FMI's), bijvoorbeeld door te eisen dat ze voldoen aan de toezichtsverwachtingen van het Eurosysteem ten aanzien van de cyberweerbaarheid. Voorts ondersteunt de ECB de cyberweerbaarheid van Europese FMI's door middel van dreigingsgestuurde penetratietests via het Europees kader voor ethisch hacken op basis van informatie over bedreigingen (Threat Intelligence Based Ethical Red-teaming - TIBER-EU). Ook in de Euro Cyber Resilience Board for pan-European Financial Infrastructures werkt de ECB voortdurend samen met belangrijke FMI's en relevante belanghebbenden aan onderwerpen als informatie-uitwisseling, crisisbeheersing, training en bewustwording en beheer van cyberrisico's van derden.

Wat betreft het verzoek aan de ECB in de resolutie om te zorgen voor een passend evenwicht tussen innovatie op het gebied van fintech en het waarborgen van financiële stabiliteit, onderschrijft de ECB de voordelen van financiële innovatie voor financiële diensten op het vlak van gemak, efficiëntie en toegankelijkheid voor bredere lagen van de samenleving. De verwezenlijking van deze voordelen is afhankelijk van een goed functionerend financieel stelsel dat de hieraan verbonden risico's voor de financiële stabiliteit adequaat en effectief kan beperken en aan andere doelstellingen van het overheidsbeleid kan voldoen (zoals marktintegriteit, de vlotte werking van marktinfrastructuren en het betalingsverkeer, en de bescherming van consumenten/beleggers). De ECB blijft financiële innovatie ondersteunen, rekening houdend met de behoefte aan adequate waarborgen, conform het beginsel 'dezelfde risico's, dezelfde regels'.

Met betrekking tot het toezicht op de ontwikkeling van crypto's, heeft de ECB sterker ingezet op de monitoring van risico's van crypto's voor de financiële stabiliteit, evenals de impact ervan op de transmissie van het monetair beleid en op de veiligheid en soepele werking van de marktinfrastructuur en het betalingsverkeer. In 2021 heeft de ECB diverse adviezen gepubliceerd waarin ze onder meer aanbeveelt de traceerbaarheidsvereisten naar crypto's uit te breiden, een robuust, nieuw aangepast regime voor crypto's te ontwikkelen en de cyberbeveiliging en operationele weerbaarheid van de financiële sector te

³⁵ Zie de [brief](#) van Fabio Panetta aan Europarlementslid Irene Tinagli over het actieplan om gevolg te geven aan aanbevelingen na incidenten met TARGET in 2020.

³⁶ Zie '[Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures](#)', ECB, december 2018.

versterken.³⁷ Voorts heeft het Eurosysteem in november 2021 het toezichtskader voor elektronische betalingsinstrumenten, -systemen en -regelingen (PISA-kader) gepubliceerd.³⁸ Tot slot ondersteunt de ECB, via haar deelname aan de internationale normeringsinstellingen, proactief de ontwikkeling van internationale normen om de risico's van crypto's, stablecoins en gedecentraliseerde financiering in te dammen.

Met betrekking tot de in de resolutie geuite bezorgdheid over de oneerlijke bedingen en praktijken die door de banksector in sommige lidstaten worden toegepast in consumentenovereenkomsten, wijst de ECB er nogmaals op dat de Europese wetgever de ECB geen taken in verband met consumentenbescherming heeft toevertrouwd. In overweging 28 van de GTM-verordening wordt uiteengezet dat de nationale autoriteiten belast moeten blijven met de toezichttaken die niet aan de ECB worden opgedragen, en dus ook met consumentenbescherming.³⁹ De nationale autoriteiten van de lidstaten zijn dus verantwoordelijk voor taken op het gebied van consumentenbescherming.

5 Institutionele aangelegenheden

Met betrekking tot het verzoek in de resolutie om de regels van de ECB inzake verantwoordingsplicht en transparantie verder aan te scherpen, waardeert de ECB de rol die het Europees Parlement speelt bij het effectief voldoen aan de verantwoordingsplicht van de ECB en het fungeren als schakel tussen de ECB en de burgers. De flexibiliteit die de afgelopen jaren aan de dag is gelegd bij de verantwoording, is doeltreffend geweest en heeft ervoor gezorgd dat de relatie zich aan de ontwikkelingen blijft aanpassen. Tegelijk staat de ECB ervoor open om te bespreken hoe ze, samen met het Europees Parlement, de bestaande werkwijzen op het vlak van verantwoording kan helpen verbeteren. Deze besprekingen moeten plaatsvinden binnen de grenzen van het Verdrag en met volledige inachtneming van de onafhankelijkheid van de ECB. Naar het voorbeeld van de luistersessies tijdens de strategische evaluatie van de ECB, wil de ECB bovendien een zinvolle dialoog met het bredere publiek en met maatschappelijke organisaties blijven voeren. Sinds september 2020 organiseert de ECB driemaandelijks seminars voor het

³⁷ Zie het 'Advies van de Europese Centrale Bank van 30 november 2021 inzake een voorstel voor een verordening om de traceerbaarheidsvereisten uit te breiden naar overmakingen van cryptoactiva (CON/2021/37)(2022/C 68/02)', het 'Advies van de Europese Centrale Bank van 19 februari 2021 inzake een voorstel voor een verordening betreffende markten in cryptoactiva en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 (CON/2021/4) (2021/C 152/01)', en het 'Advies van de Europese Centrale Bank van 4 juni 2021 inzake een voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende digitale operationele veerkracht voor de financiële sector (CON/2021/20) (2021/C 343/01)'.

³⁸ Zie het persbericht 'The Eurosystem oversight framework for electronic payments (PISA) is published', 22 november 2021. In het kader wordt een reeks op internationale normen gebaseerde toezichtbeginselen vastgelegd ter beoordeling van de veiligheid en efficiëntie van elektronische betalingsinstrumenten, -systemen en -regelingen, waaronder digitale betaaltokens (bijvoorbeeld binnen een betalingssysteem gebruikte crypto's en stablecoins) en aanbieders van digitale portemonnees.

³⁹ Zie Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen.

maatschappelijk middenveld⁴⁰ – waarvan al een voorbeeld werd genoemd in deel 3 over klimaatverandering. Daarnaast onderzoekt ze nieuwe overlegvormen, zoals rondetafelgesprekken, die interactie en gedachtewisseling met maatschappelijke organisaties zouden stimuleren, zowel op regelmatige als ad-hocbasis. Voor het bredere publiek werkt de ECB aan strategieën om burgers van zoveel mogelijk verschillende nationaliteiten, leeftijdsgroepen en sociaal-economische achtergronden te bereiken en in het hele eurogebied met hen in dialoog te gaan. Verschillende virtuele, fysieke en zelfs hybride vormen komen daarvoor in aanmerking.

In de resolutie wordt de ECB verzocht de onafhankelijkheid van de leden van het Auditcomité en het Ethisch Comité te waarborgen. De ECB wijst erop dat deze onafhankelijkheid uitdrukkelijk wordt gestipuleerd in het mandaat van het Auditcomité en in het Besluit tot oprichting van het Ethisch Comité. De afgelopen tijd zijn initiatieven genomen om de onafhankelijkheid van de leden verder te versterken. Zo zijn externe leden van het Auditcomité nu verplicht een belangenverklaring over te leggen.⁴¹ Hoewel een diepgaande kennis van de institutionele structuur, rollen en verantwoordelijkheden van de ECB als cruciaal wordt beschouwd voor een soepele en effectieve werking van de comités, onderschrijft de ECB ten volle dat leden met verschillende ervaringen en achtergronden ook belangrijke toegevoegde waarde hebben. Het lidmaatschap van beide comités is dan ook opengesteld voor externen. Zo zijn de belangrijkste ethisch adviseur van een niet-gouvernementele organisatie en een voormalig ethisch adviseur bij het Internationaal Monetair Fonds nu al jaren lid van het Ethisch Comité.

Aangaande de samenstelling van de adviesgroepen van de ECB merkt de ECB op dat dergelijke groepen zijn opgericht als een efficiënt en doeltreffend middel om de ECB in staat te stellen rechtstreeks gespecialiseerde marktinformatie te vergaren. Gezien haar mandaat onderhoudt de ECB, net als andere grote centrale banken, regelmatige contacten met financiële marktdeelnemers en andere economische subjecten. Een van de doelstellingen daarvan is het controleren en verzekeren van de correcte werking en de hoge kwaliteit van de dienstverlening van de infrastructuur voor monetairbeleidstransacties en betalingssystemen.⁴² De ECB is volledig transparant over de contacten met dergelijke groepen en publiceert de mandaten, ledensamenstelling, agenda's en samenvattingen van vergaderingen van deze groepen op de website van de ECB.⁴³

Wat het klokkenluidersinstrument van de ECB betreft, merkt de ECB op dat dit instrument helemaal voldoet aan de beginselen van de EU-

⁴⁰ Tijdens deze seminars geven beleidsmakers en deskundigen van de ECB inzicht in verschillende onderwerpen van gemeenschappelijk belang en gaan ze in gesprek met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties.

⁴¹ Zie [Auditcomité - Belangenverklaringen](#), ECB, 31 maart 2022.

⁴² Zie voor meer informatie ook de [brief](#) van de president van de ECB aan verschillende leden van het Europees Parlement over de contacten van de ECB met externen, ECB, 23 januari 2018.

⁴³ Zie bijvoorbeeld de [Bond Market Contact Group](#), de [Money Market Contact Group](#), de [Foreign Exchange Contact Group](#) en de [ECB Operations Managers Group](#).

Klokkenluidersrichtlijn.⁴⁴ De klokkenluidersregeling van de ECB omvat een gebruiksvriendelijk instrument waarmee anonieme meldingen kunnen worden gedaan en strenge regels om klokkenluiders te beschermen tegen represailles. In 2021 is ongeveer twee derde van de klokkenluidersklachten via dit nieuw instrument ontvangen. Meer dan de helft van die klachten werd anoniem ingediend.

Aangaande de verwijzingen in de resolutie naar de geringe vertegenwoordiging van vrouwen in de directie en de Raad van Bestuur van de ECB, merkt de ECB op dat ze niet beslist over de samenstelling van de twee besluitvormende organen. De procedure voor de benoeming van de directieleden van de ECB is vastgelegd in het Verdrag.⁴⁵ Het is aan de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement om te besluiten over eventuele wijzigingen in de manier waarop het Verdrag ten uitvoer wordt gelegd met betrekking tot de selectieprocedure voor de directieleden van de ECB.

Tot slot, wat betreft de werkzaamheden van de ECB om te zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in alle functies binnen de hiërarchie van de organisatie, merkt de ECB op dat de verbetering van het evenwicht tussen mannen en vrouwen sinds de invoering van de eerste genderdoelstellingen in 2013 hoog op de agenda staat. Deze doelstellingen waren erop gericht het aandeel vrouwen in managementposities in de periode van 2013 tot 2019 te verdubbelen.⁴⁶ In 2020 heeft de ECB een nieuwe genderdiversiteitsstrategie bekendgemaakt om de inspanningen voor een beter evenwicht tussen mannen en vrouwen op te voeren.⁴⁷ In de strategie, die de periode tot en met 2026 bestrijkt, worden streefpercentages vastgesteld voor het jaarlijkse aandeel vrouwen die in nieuwe en openstaande functies worden benoemd, evenals streefcijfers voor het algehele aandeel van vrouwen binnen verschillende salarisoniveaus. De nieuwe streefcijfers gaan verder dan de managementfuncties alleen⁴⁸ en zijn erop gericht het aandeel vrouwen tegen 2026 te verhogen tot tussen 36% en 51%, afhankelijk van het niveau. Een andere doelstelling is om ten minste de helft van de nieuwe en openstaande functies op verschillende niveaus met vrouwen in te vullen. De ECB publiceert later dit jaar een tussentijdse beoordeling, gevolgd door een tweede in 2024. De doelstellingen gaan gepaard met een reeks aanvullende maatregelen om genderdiversiteit te bevorderen. Het is de bedoeling de doorstroming van vrouwen te bevorderen, de wervingspraktijken te verbeteren, de

⁴⁴ Zie het [Besluit](#) van de Europese Centrale Bank van 20 oktober 2020 tot wijziging van het personeelsstatuut van de Europese Centrale Bank wat betreft de invoering van een klokkenluidersinstrument en een betere bescherming van klokkenluiders (ECB/2020/NP37) en [Besluit](#) (EU) 2020/1575 van de Europese Centrale Bank van 27 oktober 2020 betreffende de beoordeling en opvolging van via het klokkenluidersinstrument gemelde informatie over inbreuken waarbij een hoge ambtenaar van de Europese Centrale Bank is betrokken (ECB/2020/54).

⁴⁵ De directieleden van de ECB worden op voordracht van de Raad van de Europese Unie benoemd door de Europese Raad, na raadpleging van het Europees Parlement en de Raad van Bestuur van de ECB. Zie artikel 283, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 11, lid 2, van het Protocol betreffende de Statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en de Europese Centrale Bank.

⁴⁶ Eind 2019 was bijna 31% van de senior managers vrouw, tegenover 12% eind 2012. Van alle managers bij de ECB was eind 2019 30% vrouw, tegenover 17% eind 2012. Eind 2019 bedroeg het aandeel vrouwelijke personeelsleden van de ECB in totaal 45%, tegenover 43% eind 2012.

⁴⁷ Zie het [persbericht](#) 'ECB announces new measures to increase share of female staff members', ECB, 14 mei 2020.

⁴⁸ Ze hebben ook betrekking op de functies van Lead Expert (niveau H op de salarisschaal van de ECB), Expert (F/G en G op de salarisschaal) en Analyst (E/F op de salarisschaal).

verantwoordingsplicht van leidinggevenden te vergroten, te investeren in leiderschapsontwikkeling en flexibel werken te ondersteunen. Naast initiatieven om het evenwicht tussen mannen en vrouwen te verbeteren, heeft de ECB ook maatregelen genomen om diversiteit en inclusie in bredere zin te bevorderen. Een van die maatregelen is een inclusieve leiderschapstraining die in 2021 is ingevoerd om de bewustwording te stimuleren en de besluitvorming, samenwerking en betrokkenheid van medewerkers te vergroten. De ECB is ook gestart met online cursussen diversiteit en inclusie voor alle personeelsleden, waarbij onder meer onbewuste vooroordelen en waardigheid op het werk aan bod komen.